

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. lapkričio 25 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Konkurencija – SESV 102 straipsnis – Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi – „Nesąžiningų kainų“ sąvoka – Kolektyvinio autorių teisių administravimo organizacija – Faktinio monopolio padėtis – Dominuojanti padėtis – Piktnaudžiavimas – Muzikos kūrinių grojimas muzikos festivaliuose – Skalė, grindžiama už parduotus bilietus gautomis bendrosiomis pajamomis – Pagrįstas santykis su kolektyvinio administravimo organizacijos suteiktomis paslaugomis – Faktiškai grotos kolektyvinio administravimo organizacijos muzikinio repertuaro dalies nustatymas“

Byloje C-372/19

Dėl *ondernemingsrechtbank Antwerpen* (Antverpeno komercinių bylų teismas, Belgija) 2019 m. vasario 28 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. gegužės 10 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM)

prieš

Weareone.World BVBA,

Wecandance NV

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas E. Regan, penktosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai C. Lycourgos ir I. Jarukaitis,

generalinis advokatas G. Pitruzzella,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. gegužės 27 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Belgische Vereniging van Auteurs, atstovaujamos Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM)*, advokatų B. Michaux, O. Sasserath, G. Ryelandt, E. Deturck ir J. Vrebos,
- *Weareone.World BVBA*, atstovaujamos advokatų C. Curtis, E. Monard ir K. Geelen,
- *Wecandance NV*, atstovaujamos advokatų P. Walravens, T. De Meese ir C. Lebon,

* Proceso kalba: nyderlandų.

- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos J.-C. Halleux, S. Baeyens, L. Van den Broeck ir C. Pochet, padedamų advokatų P. Goffinet ir S. Depreeuw,
 - Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos P. Dodeller ir A.-L. Desjonquères ir A. Daniel,
 - Europos Komisijos, atstovaujamos J. Samnadda, F. van Schaik ir C. Zois,
- susipažinęs su 2020 m. liepos 16 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
- priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 102 straipsnio, prireikus siejamo su 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/26/ES dėl autorių teisių ir gretutinių teisių kolektyvinio administravimo ir daugelyje teritorijų galiojančių teisių į muzikos kūrinius išdavimo, siekiant juos naudoti internetu vidaus rinkoje (OL L 84, 2014, p. 72), 16 straipsniu, išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant du *Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM)* ir *Weareone.World BVBA bei Wecandance NV* ginčus dėl SABAM iš jų reikalaujamų autorinių atlyginimų.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyvos 2014/26 8 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„šia direktyva siekiama koordinuoti nacionalines taisykles, susijusias su kolektyvinio administravimo organizacijų galimybe vykdyti autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo veiklą, jų valdymo tvarka ir priežiūros sistema <...>“

- 4 Šios direktyvos 16 straipsnyje „Licencijų teikimas“ nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad kolektyvinio administravimo organizacijų ir naudotojų derybos dėl licencijų naudoti teises teikimo vyktų sąžiningai. Kolektyvinio administravimo organizacijos ir naudotojai vienas kitam pateikia visą reikalingą informaciją.

2. Licencijų teikimo sąlygos grindžiamos objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais. <...>

Teisių turėtojai gauna tinkamą atlyginimą už jų teisių naudojimą. Išimtinių teisių ir teisių į atlyginimą tarifai turi būti pagrįsti, *inter alia*, atsižvelgiant į teisių naudojimo prekyboje ekonominę vertę, kūrinių bei kitų objektų pobūdį ir naudojimo sritį, taip pat kolektyvinio administravimo organizacijos teikiamos paslaugos ekonominę vertę. Kolektyvinio administravimo organizacijos informuoja atitinkamą naudotoją apie naudojamus tų tarifų nustatymo kriterijus.

<...>“

Belgijos teisė

- 5 Direktyva 2014/26 į Belgijos teisę buvo perkelta *Wet van 8 juni 2017 tot omzetting in Belgisch recht van de richtlijn 2014/26/ES van het Europees Parlement de Raad van 26 februari 2014 betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten en rechten de unitertieverlening van rechten inzake muziekwerken voor het online gebruik van op de droit fiscales* (2017 m. birželio 8 d. Įstatymas, kuriuo į Belgijos teisę perkeliama 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/26/ES dėl autorių teisių ir gretutinių teisių kolektyvinio administravimo ir daugelyje teritorijų galiojančių teisių į muzikos kūrinius išdavimo, siekiant juos naudoti internetu vidaus rinkoje, *Belgisch Staatsblad*, 2017 m. birželio 27 d., p. 68276).

- 6 Šio įstatymo 63 straipsniu Ekonominės teisės kodekso XI.262 straipsnis buvo iš dalies pakeistas taip:

„1. Licencijų teikimo sąlygos grindžiamos objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais. <...>

Teisių turėtojai gauna tinkamą atlyginimą už jų teisių naudojimą. Išimtinių teisių ir teisių į atlyginimą tarifai turi būti pagrįsti, *inter alia*, atsižvelgiant į teisių naudojimo prekyboje ekonominę vertę, kūrinių bei paslaugų pobūdį ir naudojimo sritį, taip pat administravimo organizacijos teikiamos paslaugos ekonominę vertę. Administravimo organizacijos informuoja atitinkamą naudotoją apie naudojamus tų tarifų nustatymo kriterijus.

<...>“

Pagrindinės bylos ir prejudicinis klausimas

- 7 SABAM yra pelno siekianti komercinė bendrovė, kuri dėl savo, kaip vienintelės kolektyvinio autorių teisių administravimo organizacijos Belgijoje, padėties šioje teritorijoje turi faktinį monopolį autorinio atlyginimo už autorių teises į muzikos kūrinių atgaminimą ir viešą skelbimą rinkimo ir paskirstymo rinkoje.
- 8 *Weareone.World* ir *Wecandance* atitinkamai nuo 2005 m. ir 2013 m. organizuoja metinius festivalius *Tomorrowland* ir *Wecandance*. Šiuose festivaliuose buvo pasinaudota muzikos kūrinių, saugomais autorių teisių, kurias administruoja SABAM.
- 9 Remiantis sprendimu dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, SABAM šiems festivalio organizatoriams reikalaujamo autorinio atlyginimo dydis nustatomas pagal SABAM vadinamąjį „211 tarifą“ (toliau – „211 tarifas“).
- 10 Pagrindinėse bylose taikytinos redakcijos „211 tarifas“ apima dvi skirtingas skales, kurias taikydama SABAM naudojasi diskrecija. Ji gali taikyti „minimalų tarifą“, apskaičiuotą pagal plotą, kuriame skamba muzika, arba pagal sėdimų vietų skaičių, arba, kaip buvo šiuo atveju, pagal „bazinį tarifą“.
- 11 Bazinis tarifas apskaičiuojamas pagal už parduotus bilietus gautas bendrąsias pajamas, įskaitant rėmėjams kaip atlygį duotų bilietų vertę, atėmus mokesčius už rezervavimą, pridėtinės vertės mokestį (PVM) ir galimas miesto rinkliavas arba, alternatyviai, pagal menininkams skirtą biudžetą, t. y. menininkams skirtas sumas jų programai atlikti, kai bendra šio menininkams skirta biudžeto suma viršija iš prekybos bilietais gautas bendrąsias pajamas. Šį bazinį tarifą sudaro aštuonios atskiros pajamų, kurioms taikomas regresinis tarifas, dalys.
- 12 Festivalio organizatoriui gali būti taikomas minėto bazinio tarifo sumažinamas, atsižvelgiant į faktiškai per renginį grotų muzikos kūrinių, paimtų iš SABAM repertuaro, proporciją. Taigi, jeigu organizatorius per nustatytą terminą pateikia SABAM per renginį grotų kūrinių sąrašą, jam gali būti taikomas bazinio tarifo sumažinimas laikantis šių sąlygų: jeigu SABAM repertuarui priklauso mažiau

nei 1/3 grotų kūrinių, taikoma 1/3 bazinio tarifo; jeigu šiam repertuarui priklauso mažiau nei 2/3 grotų kūrinių, tuomet SABAM į sąskaitą įrašo 2/3 bazinio tarifo; galiausiai, jeigu iš minėto repertuaro paimta daugiau kaip 2/3 kūrinių, tuomet SABAM į sąskaitą įrašo viso dydžio tarifą (toliau – „1/3-2/3 taisyklė“).

- 13 2017 m. balandžio 13 d. ir gegužės 5 d. procesiniais dokumentais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme SABAM pareiškė ieškinius, pirma, *Weareone.World* ir, antra, *Wecandance*, siekdama, kad iš jų jai būtų priteistos sumos, atitinkančios autorinius atlyginimus, kuriuos šie festivalių organizatoriai jiems skolingi taikant „211 tarifą“ atitinkamai už 2014 m., 2015 m. ir 2016 m. *Tomorrowland* festivalius ir 2013 m.–2016 m. *Wecandance* festivalius.
- 14 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme *Weareone.World* ir *Wecandance* ginčijo „211 tarifo“ teisėtumą, motyvuodamos tuo, kad pagal šį tarifą apskaičiuoti autoriniai atlyginimai neatitinka SABAM teikiamų paslaugų ekonominės vertės, ir taip pažeidžiamas SESV 102 straipsnis.
- 15 Festivalio organizatoriai konkrečiai nurodė, pirma, kad „1/3-2/3 taisyklė“ nėra pakankamai tiksli. Taikant šiuolaikines technologijas galima tiksliau nustatyti grotus SABAM repertuaro muzikos kūrinius ir jų trukmę.
- 16 Antra, festivalių organizatoriai kaltina SABAM bazinį tarifą apskaičiavus pagal už parduotus bilietus gautas bendrąsias pajamas arba pagal menininkams skirtą biudžetą, tačiau jiems neleidžiama iš šių bendrųjų pajamų atimti visų išlaidų, patirtų organizuojant šiuos festivalius, kurios nėra susijusios su per šiuos renginius grotais muzikos kūrinių.
- 17 Šiomis aplinkybėmis šie organizatoriai pažymi, kad pajamos iš bilietų pardavimo nėra susijusios su SABAM teikiamos paslaugos ekonomine verte, nes už jos repertuaro kūrinių naudojimą renginiuose, kurių bilietai brangesni, ji gali reikalauti didesnio atlyginimo. Festivalio dalyviai pasirenkę mokėti brangiau už bilietą dėl nuo SABAM paslaugų nepriklausančių veiksmų, kaip antai nuo organizatorių pastangų sukurti „visapusišką patirtį“, siūlomos infrastruktūros ar autorių ir atlikėjų kokybės.
- 18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad kyla klausimas, ar SABAM taikomi tarifai atitinka SESV 102 straipsnį ir Direktyvos 2014/26/EB 16 straipsnį. Konkrečiai kalbant, jis teiraujasi, kaip tiksliai dominuojančią padėtį užimanti organizacija turi nustatyti tarifus, kad negalėtų būti laikoma, kad ji, taikydamas nesąžiningus tarifus, piktnaudžiauja tokia dominuojančia padėtimi.
- 19 Šiomis aplinkybėmis *ondernemingsrechtbank Antwerpen* (Antverpeno darbo teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar SESV 102 straipsnis, prireikus siejamas su Direktyvos [2014/26] 16 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, kad piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi yra tada, kai autorių teisių kolektyvinio administravimo organizacija, vienoje iš valstybių narių turinti faktinį monopolį, muzikos renginių organizatoriams už teisę viešai groti muzikos kūrinius taiko atlyginimo būdą, kuris, be kita ko, paremtas apyvarta, ir:

- 1) kurio pagrindą sudaro pakopinis fiksuoto dydžio tarifas, o ne toks tarifas, kai, naudojantis šiuolaikinėmis pagalbinėmis techninėmis priemonėmis, tiksliai nustatoma, kokią renginio metu grotos muzikos dalį sudaro kolektyvinio administravimo organizacijos administruojamas repertuaras?
- 2) Pagal kurią atlyginimas už naudojamąsi licencija priklauso ir nuo išorinių veiksmų, kaip antai bilieto kainos, maisto ir gėrimų kainų, biudžeto pasirodantiems menininkams ir kitoms biudžete numatytiems išlaidoms, pavyzdžiui, dekoracijoms?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 20 Pirmiausia primintina, kad iš suformuotos jurisprudencijos matyti, jog pagal bendradarbiavimo tarp nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo procedūrą, įtvirtintą SESV 267 straipsnyje, pastarasis nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kuris leistų išspręsti šio nagrinėjamą bylą. Atsižvelgiant į tai, Teisingumo Teismui gali prireikus tekti performuluoti jam pateiktus klausimus (2019 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *IT Development*, C-666/18, EU:C:2019:1099, 26 punktą ir 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Nederlands Uitgeversverbond ir Groep Algemene Uitgevers*, C-263/18, EU:C:2019:1111, 31 punktą ir juose nurodyta jurisprudencija).
- 21 Nagrinėjamu atveju pažymėtina, kad nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo priimti sprendimą dėl SESV 102 straipsnio, prireikus siejamo su Direktyvos 2014/26 16 straipsniu, išaiškinimo, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šio teismo klausimas konkrečiai susijęs su sąvokos „piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi“, kurios nėra nei šiame 16 straipsnyje, nei jokiame kitoje šios direktyvos nuostatoje, nes šia direktyva, pagal jos 8 konstatuojamąją dalį, pirmiausia siekiama koordinuoti nacionalines taisykles, susijusias su kolektyvinio administravimo organizacijų galimybe vykdyti autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo veiklą, jų valdymo tvarka ir priežiūros sistema. Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo klausimą reikia nagrinėti atsižvelgiant tik į SESV 102 straipsnį, kartu pripažįstant, kad šio 16 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje įtvirtinti reikšmingi kriterijai vertinant, ar rinkdama autorinius atlyginimus tokia institucija nustato nesąžiningus tarifus, ar ne.
- 22 Taip pat pažymėtina, kad šio klausimo antroje dalyje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konkrečiai Teisingumo Teismo teiraujasi dėl „211 tarife“ nustatyto ryšio tarp, viena vertus, reikalaujamo autorinio atlyginimo ir, kita vertus, „išorinių veiksnių“, kaip antai bilieto kainos, maisto ir gėrimų kainų, biudžeto pasirodantiems menininkams ir kitoms biudžete numatytoms išlaidoms, pavyzdžiui, dekoracijoms.
- 23 Vis dėlto, kaip matyti iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, pagrindinėje byloje nagrinėjami autoriniai atlyginimai buvo apskaičiuoti pagal už parduotus bilietus gautas bendrąsias pajamas, o ne pagal organizatorių menininkams skirtą biudžetą. Be to, pateiktu klausimu konkrečiai siekiama išsiaiškinti, ar organizatorių išlaidos, be kita ko, susijusios su dekoracijomis, priešingai, nei numatyta „211 tarife“, turėtų būti atskaitytos iš už parduotus bilietus gautų bendrųjų pajamų, siekiant apskaičiuoti mokėtiną autorinį atlyginimą.
- 24 Šiomis aplinkybėmis pažymėtina, kad savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 102 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad dominuojančia padėtimi yra piktnaudžiaujama, kaip tai suprantama pagal šį straipsnį, kai faktinį monopolį valstybėje narėje turinti kolektyvinio administravimo organizacija už teisę viešai skelbti autorių teisių saugomos muzikos kūrinius muzikos renginių organizatoriams taiko skalę, pagal kurią, pirma, autoriniai atlyginimai apskaičiuojami pagal tarifą, taikomą už parduotus bilietus gautoms bendrosioms pajamoms, be galimybės iš šių pajamų išskaičiuoti visų išlaidų, susijusių su festivalio organizavimu, kurios niekaip nėra susijusios su jame grotais muzikos kūrinių, ir, antra, taikoma pakopinio dydžio tarifų sistema, siekiant nustatyti, kuri tų kūrinių dalis yra iš kolektyvinio administravimo organizacijos repertuaro.
- 25 Pagal SESV 102 straipsnio pirmą pastraipą kaip nesuderinamas su vidaus rinka draudžiamas bet koks vienos ar kelių įmonių piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi vidaus rinkoje arba didelėje jos dalyje, galintis paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą. Kaip matyti iš šio straipsnio antros pastraipos a punkto, tai, kad dominuojančią padėtį užimanti įmonė nustato nesąžiningas sandorio sąlygas, yra piktnaudžiavimas ja.

- 26 Iš karto reikia pažymėti, kad, pirma, administravimo organizacija, kaip antai SABAM, yra įmonė, kuriai taikomas SESV 102 straipsnis (šiuo klausimu žr. 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, 80 punktą).
- 27 Iš tiesų, kadangi tokia kolektyvinio administravimo organizacija turi autorių teisių, susijusių su tam tikra saugomų kūrinių kategorija, administravimo monopolį valstybės narės teritorijoje, darytina išvada, kad ji užima dominuojančią padėtį didelėje vidaus rinkos dalyje, kaip tai suprantama pagal šį straipsnį (šiuo klausimu žr. 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, 86 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 28 Dėl kolektyvinio administravimo organizacijų reikalaujamų autorių atlyginimų Teisingumo Teismas ne kartą yra nusprendęs, kad tokių organizacijų veikla gali reikšti piktnaudžiavimą, vadinasi, būti draudžiama pagal SESV 102 straipsnį, kai nustatydamos autorinio atlyginimo dydį tokios organizacijos praktiškai taiko pernelyg dideles kainas, kurių negalima pagrįsti šių organizacijų teikiamų paslaugų, apimančių viso minėtų organizacijų administruojamų autorių teisių saugomų muzikos kūrinių repertuaro pateikimą naudotojams, ekonomine verte (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Kanal 5 ir TV 4*, C-52/07, EU:C:2008:703, 28 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, 88 punktą ir 2017 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Autortiesību un komunikēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība*, C-177/16, EU:C:2017:689, 35 punktą).
- 29 Ar tokie autoriniai atlyginimai yra pernelyg dideli, turi nustatyti nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į konkretų nagrinėjamą atvejį ir į visas bylos aplinkybes (šiuo klausimu žr. 1987 m. balandžio 9 d. Sprendimo *Basset*, 402/85, EU:C:1987:197, 19 punktą ir 1989 m. liepos 13 d. Sprendimo *Tournier*, 395/87, EU:C:1989:319, 32 punktą).
- 30 Tai nustatydamas jis visų pirma turi atsižvelgti į ypatingą autorių teisių pobūdį ir ieškoti tinkamos pusiausvyros tarp autorių teisių saugomų muzikos kūrinių autorių intereso gauti atlyginimą už šių kūrinių naudojimą ir naudotojų intereso galėti šiuos kūrinius naudoti protingomis sąlygomis (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Kanal 5 ir TV 4*, C-52/07, EU:C:2008:703, 30 ir 31 punktą). Siekiant patikrinti, ar kolektyvinio administravimo organizacijos nustatytų tarifų dydis yra teisingas tiek atsižvelgiant į autorių teisę į tinkamą atlyginimą, tiek į teisėtus naudotojų interesus, reikia, be kita ko, atsižvelgti ne tik į pačios kolektyvinio administravimo teikiamos paslaugos ekonominę vertę, bet ir į kūrinių naudojimo pobūdį ir apimtį, taip pat į dėl tokio naudojimo atsiradusią ekonominę vertę.
- 31 Šiuo klausimu, nors Teisingumo Teismas priminė, kad reikia įvertinti, ar yra per didelė disproporcija tarp faktiškai patirtų išlaidų ir reikalaujamos kainos, ir, jei taip, išnagrinėti, ar buvo nustatyta nesąžininga kaina apskritai arba palyginti su konkuruojančiomis paslaugomis, jis taip pat pažymėjo, kad yra kitų būdų, leidžiančių nustatyti, ar kaina yra per didelė (šiuo klausimu žr. 2017 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Autortiesību un komunikēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība*, C-177/16, EU:C:2017:689, 36 ir 37 punktus bei juose nurodytą jurisprudenciją).
- 32 Konkrečiai dėl kolektyvinio administravimo organizacijų nustatytų autorių atlyginimų, pažymėtina, kad, kaip išvados 33 punkte pažymėjo generalinis advokatas, remiantis šiais būdais galima kainas, kurių sąžiningumas ginčijamas, palyginti su referenciniais rodikliais, kaip antai dominuojančią padėtį užimančios įmonės praeityje už tas pačias paslaugas toje pačioje atitinkamoje rinkoje taikytomis kainomis, tokios įmonės taikytomis kitokių, susijusių ar panašių, paslaugų kainomis arba skirtingų tipų klientams taikomomis kainomis, arba kitų įmonių už tą pačią paslaugą ar panašias paslaugas kitose nacionalinėse rinkose taikytomis kainomis, tačiau su sąlyga, kad šis palyginimas daromas remiantis vienodu pagrindu (šiuo klausimu, ypač kiek tai susiję su paskutiniu lyginimo pagrindu, žr. 2017 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Autortiesību un komunikēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība*, C-177/16, EU:C:2017:689, 38 punktą bei jame nurodytą jurisprudenciją).

- 33 Į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo užduotus klausimus reikia atsakyti atsižvelgiant į šiuos vertinimus.
- 34 Pirmiausia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar tai, kad kolektyvinio administravimo organizacija muzikos renginių organizatoriams taiko skalę, pagal kurią autoriniai atlyginimai apskaičiuojami pagal tarifą, taikomą už parduotus bilietus gautoms bendrosioms pajamoms, be galimybės iš šių pajamų išskaičiuoti visų išlaidų, susijusių su festivalio organizavimu, kurios neturi jokio ryšio su jame grotais muzikos kūriniais, yra piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį.
- 35 Tame teisme *Weareone.World* ir *Wecandance* iš tiesų teigė, kaip buvo pažymėta šio sprendimo 17 punkte, kad, pirma, iš bilietų pardavimo gautos pajamos nėra susijusios su SABAM teikiamos paslaugos ekonomine verte, nes už tų pačių jos repertuaro kūrinių naudojimą renginiuose, kurių bilietai brangesni, ji gali reikalauti didesnio atlyginimo.
- 36 Tokių festivalių bendrųjų pajamų, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, dydį lemia organizatorių pastangos šiuose festivaliuose sukurti „visapusišką patirtį“, siūloma infrastruktūra ar autorių ir atlikėjų kokybė. Šios išlaidos, kurias SABAM, apskaičiuodama festivalio organizatorių mokėtinus autorinius atlyginimus, atsisako atimti iš bendrųjų pajamų sumos, nėra susijusios su jos teikiama ekonomine paslauga.
- 37 Pirma, dėl klausimo, ar kolektyvinio administravimo organizacija gali pažeisti SESV 102 straipsnį, festivalio organizatoriams taikydama skalę, pagal kurią autoriniai atlyginimai apskaičiuojami pagal tarifą, kuris taikomas už parduotus bilietus gautoms bendrosioms pajamoms, pažymėtina, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog autoriniai atlyginimai už įrašytų muzikos kūrinių viešą grojimą diskotekose, kurio dydis buvo nustatytas atsižvelgiant į tų diskotekų apyvartą, yra normalus naudojimasis autoriaus teisėmis ir jų rinkimas savaime nėra piktnaudžiavimas, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį (šiuo klausimu žr. 1987 m. balandžio 9 d. Sprendimo *Basset*, 402/85, EU:C:1987:197, 15, 18, 20 ir 21 punktus ir 1989 m. liepos 13 d. Sprendimo *Tournier*, 395/87, EU:C:1989:319, 45 punktą).
- 38 Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs dėl autorinio atlyginimo, nustatomo kaip procentas nuo transliuotojų pajamų iš televizijos transliavimo visuomenei arba, kitu atveju, nuo pajamų iš reklamos ir (arba) abonentinio mokesčio rinkimo, kad jeigu toks atlyginimas apskaičiuojamas atsižvelgiant į transliuotojų pajamas, jis iš principo atspindi protingą santykį su kolektyvinio administravimo organizacijos teikiamos paslaugos ekonomine verte (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Kanal 5 ir TV 4*, C-52/07, EU:C:2008:703, 34 ir 37 punktus).
- 39 Tokia jurisprudencija, iš kurios matyti, kad kolektyvinio administravimo organizacijos autorinio atlyginimo tarifų skalė, grindžiama iš muzikinio renginio gautų pajamų procentine dalimi, turi būti laikoma įprastu autorių teisių naudojimu ir iš principo atspindi protingą santykį su kolektyvinio administravimo organizacijos teikiamos paslaugos ekonomine verte, gali būti pritaikyta tarifų scalei, kaip antai nagrinėjamai pagrindinėje byloje, pagal kurią autoriniai atlyginimai apskaičiuojami pagal tarifą, kuris taikomas už parduotus bilietus gautoms bendrosioms pajamoms, todėl tai, kad kolektyvinio administravimo organizacija taiko tokią skalę, savaime nėra piktnaudžiaujamasis elgesys, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį.
- 40 Iš tiesų, taikydama tokią skalę SABAM siekia teisėto tikslo, t. y. apsaugoti savo narių teises ir interesus esant santykiams su jų muzikos kūrinių naudotojais (šiuo klausimu žr. 1989 m. liepos 13 d. Sprendimo *Tournier*, 395/87, EU:C:1989:319, 31 punktą).
- 41 Be to, pagal tokią skalę apskaičiuoti autoriniai atlyginimai yra atlygis, mokėtinas už viešą autorių teisių saugomų muzikos kūrinių skelbimą. Šis atlygis turi būti analizuojamas atsižvelgiant į šio panaudojimo vertę ekonominiuose santykiuose (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Kanal 5 ir*

TV 4, C-52/07, EU:C:2008:703, 36 punktą), kuri priklauso nuo faktinio asmenų, besimėgaujančių saugomu kūriniumi, skaičiaus (šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 4 d. Sprendimo *Football Association Premier League ir kt.*, C-403/08 ir C-429/08, EU:C:2011:631, 109 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), ir muzikos kūrinių naudojimo svarbos nagrinėjamam renginiui.

- 42 Antra, kalbant apie organizatorių pastangas sukurti šiuose festivaliuose „visapusišką patirtį“, siūlomą infrastruktūrą ar autorių ir atlikėjų kokybę, negalima atmesti galimybių, kaip teigia *Weareone.World* ir *Wecandance*, kad tokios investicijos gali turėti įtakos bilietai kainai, kurios galima reikalauti, vadinasi, ir autorinio atlyginimo, kurio pagrįstai gali reikalauti SABAM, dydžiui.
- 43 Vis dėlto ši aplinkybė negali paneigti šio sprendimo 39 punkte nurodytoje jurisprudencijoje padarytos išvados.
- 44 Iš tiesų, pirma, kaip išvados 63 ir 68 punktuose iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, ši jurisprudencija buvo priimta dėl tarifų skalės, kurią kolektyvinio administravimo organizacijos taikė naudotojams pagal jų bendrąsias pajamas, neatskaičius visų jiems teikiant paslaugas patirtų išlaidų ir neatsižvelgiant į tai, kad ši apyvarta galėjo gerokai priklausyti nuo veiksmų, kurie nėra susiję su saugomais muzikos kūriniais. Taigi tokie veiksniai, kaip antai nurodyti šio sprendimo 42 punkte, savaime neprieštarauja kolektyvinio administravimo organizacijai mokėtinų autorinių atlyginimų skaičiavimui pagal tokią skalę, jeigu joje atsižvelgiama į visas reikšmingas aplinkybes, visų pirma į tas, kurios paminėtos šio sprendimo 41 punkte nurodytoje jurisprudencijoje.
- 45 Kita vertus, vertinat šiuos veiksmus gali būti labai sunku objektyviai nustatyti konkrečias išlaidas, kurios neturėtų ryšio su grotais muzikos kūriniais, vadinasi, ir su kolektyvinio teisių valdymo organizacijos paslauga, arba tokiu pat būdu nustatyti jų ekonominę vertę bei jų poveikį pajamoms, gautoms pardavus bilietus į atitinkamus festivalius.
- 46 Be to, jeigu kolektyvinio administravimo organizacijai būtų nustatyta pareiga visais atvejais atsižvelgti į tokius ypač heterogeniškus ir subjektyvius veiksmus, nustatant autorinių atlyginimų už saugomų muzikos kūrinių naudojimą skalę, ir atlikti konkretų jų patikrinimą, nes priešingu atveju ši skalė galėtų būti pripažinta piktnaudžiavimu, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį, tai galėtų neproporcingai padidinti išlaidas, patirtas administruojant sutartis ir prižiūrint saugomų muzikos kūrinių naudojimą.
- 47 Darytina išvada, kad tai, jog kolektyvinio administravimo organizacija nustato skalę, pagal kurią autorinis atlyginimas apskaičiuojamas pagal tarifą, kuris taikomas už parduotus bilietus gautoms bendrosioms pajamoms, nors iš šių pajamų negalima atskaityti visų su tokių renginių organizavimu susijusių išlaidų, savaime nėra piktnaudžiavimas, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį.
- 48 Nepaisant to, kas išdėstyta, kaip priminta šio sprendimo 28 ir 29 punktuose, kolektyvinio administravimo organizacijos taikomai autorinių atlyginimų tarifų skalei, grindžiamai už parduotus bilietus gautoms bendrosioms pajamoms, gali būti taikomas šiame straipsnyje numatytas draudimas, jei faktiškai pagal šią skalę apskaičiuoto autorinio atlyginimo dydis neturi pagrįsto ryšio su teikiamos paslaugos ekonomine verte; tai turi nustatyti nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į konkretų nagrinėjamą atvejį ir į visas bylos aplinkybes, įskaitant nustatyto autorinio atlyginimo tarifo dydį ir pajamų bazę, kuria remiantis apskaičiuojamas šis tarifo dydis.
- 49 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar tai, kad kolektyvinio administravimo organizacija muzikos renginių organizatoriams nustato mokėtinus autorinius atlyginimus, grindžiamus tarifų skale, kurioje naudojama pakopinio fiksuoto dydžio tarifų sistema, kaip antai numatyta „1/3-2/3 taisyklė“, siekiant nustatyti, kuri grotų muzikos kūrinių dalis yra iš šios administravimo organizacijos repertuaro, yra piktnaudžiavimas, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį.

- 50 Teisingumo Teismas jau turėjo progą pažymėti, kad kolektyvinio administravimo organizacijos taikomuose tarifuose atsižvelgiama į faktiškai panaudotų autorių teisių saugomų muzikos kūrinių skaičių (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Kanal 5 ir TV 4*, C-52/07, EU:C:2008:703, 39 punktą ir 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland / Komisija*, C-385/07 P, EU:C:2009:456, 143 punktą).
- 51 Šiuo klausimu pažymėtina, kad nagrinėjamu atveju „211 tarife“ tam tikra dalimi atsižvelgiama į faktiškai grotų autorių teisių saugomų muzikos kūrinių skaičių, nes, kaip pažymėta šio sprendimo 12 punkte, pagal „1/3-2/3 taisyklę“ festivalio organizatoriui gali būti taikomas minėto bazinio tarifo sumažinamas atsižvelgiant į faktiškai per renginį grotų SABAM repertuaro muzikos kūrinių proporciją.
- 52 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat matyti, kad tam tikromis aplinkybėmis tokia autorinių atlyginimų tarifų skalė, kurioje atsižvelgiama į faktiškai grotų muzikos kūrinių skaičių, gali būti piktnaudžiaujamojo pobūdžio, jeigu egzistuoja kitas būdas tiksliau identifikuoti ir apskaičiuoti šių kūrinių naudojimą, ir kad naudojant šį kitą būdą galima pasiekti tą patį teisėtą tikslą – apsaugoti muzikos autorių, kompozitorių ir leidėjų interesus, neproporcingai nepadidinant išlaidų, susijusių su sutarčių valdymu ir autorių teisių saugomų muzikos kūrinių naudojimo stebėjimu (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Kanal 5 ir TV 4*, C-52/07, EU:C:2008:703, 40 punktą).
- 53 Be to, atrodo, kad „1/3-2/3 taisyklėje“ tik labai bendrai atsižvelgiama į faktiškai grotų SABAM repertuaro muzikos kūrinių skaičių. Iš tiesų, kaip pažymėjo *Wecandance*, *Weareone.World* ir Europos Komisija, dėl šios taisyklės SABAM beveik sistemingai gauna pajamas, kurios gali būti gerokai didesnės už pajamas, atitinkančias tokį skaičių.
- 54 SABAM šiuo klausimu tvirtina, kad dabartinė identifikavimo technologija yra labai brangi ir kad papildomos administravimo išlaidos atsiranda dėl jos pareigos nuo surinkimo etapo tiksliau identifikuoti organizatoriaus naudojamą repertuaro dalį.
- 55 Kaip matyti iš šio sprendimo 29 punkto, nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į konkretų nagrinėjamą atvejį ir į visas bylos aplinkybes, įskaitant nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pateiktų duomenų, susijusių su nagrinėjamos kolektyvinės bendrovės repertuaro kūrinių naudojimu, prieinamumą ir patikimumą, taip pat turimas technologines priemones, turi patikrinti, ar egzistuoja kitas būdas tiksliau identifikuoti šiuos kūrinius ir apskaičiuoti jų naudojimą, atsižvelgiant į šio sprendimo 52 punkte nurodytas sąlygas.
- 56 Šiuo atveju atrodo, kad kelios aplinkybės patvirtina SABAM galimybę naudoti tokį kitą būdą, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 57 Iš tiesų, pirma, pažymėtina, jog tam, kad būtų taikoma „1/3-2/3 taisyklė“, reikalaujama tiksliai nustatyti grotų SABAM repertuaro muzikos kūrinių dalį, nes SABAM šią taisyklę įgyvendina, kaip pažymėta šio sprendimo 12 punkte, tik tuomet, kai organizatorius per nustatytą terminą jai pateikia per atitinkamą renginį grotų SABAM repertuaro muzikos kūrinių sąrašą, kad SABAM galėtų nustatyti, ar iš jos repertuaro paimta mažiau nei trečdalis, ar mažiau nei du trečdaliai grotų muzikos kūrinių. Iš principo toks sąrašas leidžia dar tiksliau nustatyti per renginį grotų muzikos kūrinių, kurie paimti iš SABAM repertuaro, proporcinę dalį.
- 58 Antra, *Wecandance* ir *Weareone.World* nurodė techninius patobulinimus, konkrečiai susijusius su muzikos atpažinimo programinės įrangos kūrimu, kurie leidžia tiksliai identifikuoti grotus SABAM repertuaro muzikos kūrinius. Taigi, negalima atmesti galimybės, kad tokios technologinės priemonės geba tiksliau identifikuoti ir kiekybiškai įvertinti grotus kūrinius.

- 59 Galiausiai, trečia, *Weareone.World* nurodė, kad egzistuoja kiti grotų kūrinių identifikavimo ir kiekybinio įvertinimo būdai, kuriuos SABAM patvirtino kitose „211 tarifo“ redakcijose, pavyzdžiui, naudojimasis patvirtinta priežiūros įmone arba „1/3-2/3 taisyklę“ laikinai pakeisti taisykle, leidžiančia tiksliau nustatyti grotų muzikos kūrinių, kurie buvo paimti iš jos repertuaro, proporcinę dalį.
- 60 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad SESV 102 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad nėra piktnaudžiaujama dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal šį straipsnį, kai faktinį monopolį valstybėje narėje turinti kolektyvinio administravimo organizacija už teisę viešai skelbti autorių teisių saugomus muzikos kūrinius muzikos renginių organizatoriams taiko skalę, pagal kurią:
- pirma, autoriniai atlyginimai apskaičiuojami pagal tarifą, kuris taikomas už parduotus bilietus gautoms bendrosioms pajamoms, be galimybės iš šių pajamų išskaičiuoti visų festivalio organizavimo išlaidų, kurios niekaip nėra susijusios su jame grotais muzikos kūrinių, jeigu, atsižvelgiant į visas svarbias šioje byloje nagrinėjamo atvejo aplinkybes, administravimo organizacijos faktiškai pagal šią skalę nustatyti autoriniai atlyginimai nėra pernelyg dideli, atsižvelgiant į, be kita ko, kūrinių naudojimo pobūdį ir apimtį, dėl tokio naudojimo atsiradusią ekonominę vertę ir šios administravimo organizacijos paslaugų ekonominę vertę; tai turi patikrinti nacionalinis teismas.
 - Antra, joje naudojama pakopinio fiksuoto dydžio tarifo sistema, siekiant nustatyti grotų muzikos kūrinių, paimtų iš šios administravimo organizacijos repertuaro, dalį, jeigu egzistuoja kitas būdas tiksliau identifikuoti ir apskaičiuoti šių kūrinių naudojimą ir jų auditoriją, ir kad naudojant šį kitą būdą galima pasiekti tą patį teisėtą tikslą – apsaugoti muzikos autorių, kompozitorių ir leidėjų interesus, neproporcingai nepadidinant išlaidų, susijusių su sutarčių valdymu ir autorių teisių saugomų muzikos kūrinių naudojimo stebėjimu; tai turi patikrinti nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į konkretų nagrinėjamą atvejį ir į visas bylos aplinkybes, įskaitant pateiktų duomenų prieinamumą ir patikimumą, taip pat turimas technologines priemones.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 61 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

SESV 102 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad nėra piktnaudžiaujama dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal šį straipsnį, kai faktinį monopolį valstybėje narėje turinti kolektyvinio administravimo organizacija už teisę viešai skelbti autorių teisių saugomus muzikos kūrinius muzikos renginių organizatoriams taiko skalę, pagal kurią:

- **autoriniai atlyginimai yra apskaičiuojami pagal tarifą, kuris taikomas už parduotus bilietus gautoms bendrosioms pajamoms, be galimybės iš šių pajamų išskaičiuoti visų festivalio organizavimo išlaidų, kurios niekaip nėra susijusios su jame grotais muzikos kūrinių, jeigu, atsižvelgiant į visas svarbias šioje byloje nagrinėjamo atvejo aplinkybes, administravimo organizacijos faktiškai pagal šią skalę nustatyti autoriniai atlyginimai nėra pernelyg dideli, atsižvelgiant į, be kita ko, kūrinių naudojimo pobūdį ir apimtį, dėl tokio naudojimo atsiradusią ekonominę vertę ir šios administravimo organizacijos paslaugų ekonominę vertę; tai turi patikrinti nacionalinis teismas, ir**

- joje naudojama pakopinio fiksuoto dydžio tarifo sistema, siekiant nustatyti grotų muzikos kūrinių, paimtų iš šios administravimo organizacijos repertuaro, dalį, jeigu egzistuoja kitas būdas tiksliau identifikuoti ir suskaičiuoti šių kūrinių naudojimą ir jų auditoriją, ir kad naudojant šį kitą būdą galima pasiekti tą patį teisėtą tikslą – apsaugoti muzikos autorių, kompozitorių ir leidėjų interesus, neproporcingai nepadidinant išlaidų, susijusių su sutarčių valdymu ir autorių teisių saugomų muzikos kūrinių naudojimo stebėjimu; tai turi patikrinti nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į konkretų nagrinėjamą atvejį ir į visas bylos aplinkybes, įskaitant pateiktų duomenų prieinamumą ir patikimumą, taip pat turimas technologines priemones.

Parašai.